

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., KOHÁRY-UTCA 4., II. EM.
Telefonszám: Lipót 974-24.
Minden pénz a lelkész hivatal címére küldendő.

Feloldó szerkesztő:
JÓZAN MIKLÓS
Munkatársak:
Botár Imre
Buzogány Anna
Dr. Csiki Gábor

Megjelenik havonként.
Előfizetési ára:
Egy évre 4 pengő

Torda: 1586. **HATÁRKÖVEK** Pozsony: 1848.
az unitárius egyház történetében. Ezekben a helyeken mondotta ki az országgyűlés előbb Erdélyre, azután egész Magyarországra nézve, hogy az unitárius vallás bevett vallás (recepta religio).

Pálfordulás.

„Ez a szózat hangzott felém:
Saul, Saul! miért üldözöl engemet?“
Ap. Csel. XXVI. 14

Ki ne ismerné ezt a nagyszerű jelenetet, amely fordulópontot képez nemcsak egy ember életében, hanem a kereszténység történetében is! Utban Damaskus felé a rajongó farizeus találkozik Valakivel, akit testi szemével sohasem látott, s akinek pusztá neve is gyűlöletre ragadta őt. Eddig azért nem látta, mert nagyobb volt lelkében a hagyomány ereje, mint az élő kijelentés megváltó hatalma. Most a napfényénél is fényesebb égi világosság sugárözöne veszi körül — a biblia szerint — őt és utitársait s a tünemény hatása alatt mindannyian lerogynak a földre. Megalázkodnak. Az égi látomásnak nem szegülhet ellen egyikük sem. Nem, kivált Saul, akinek egész addigi élete úgy tűnik fel maga előtt, mint egy nagy tévedés, amelyet az ő lelki Mesterének utmutatása mellett jóvá kell tenni. Követője, tanúja és szolgája lesz annak a jézusi evangéliumnak, amelyet eddig üldözött. Apránként magához térve, megnyílnak szemei, s önként vállalja az apostoli küldetést, hogy a népet a sötétségből a világosságra, a Sátán birodalmából Istenhez vezérelje.

Kelj fel és állj talpra! — szól hozzá a Mester. És ahová én már nem mehetek, távol szigetek lakóihoz is vidd el a szeretet égi tudományát. Ha befogadják jó, ha nem, úgy is jó. De legalább megtetted a kötelességedet az Isteni ígért reménysége alatt, amelyet énfelőlem Mózes és próféták előre megjövendöltek.

Igy lett Saulból — Pál. A rajongó farizeusból az Újszövetségnek a főbbiekénél semmivel se kisebb oszlopapostola. Saulus — Paulus. Csak egy betű így ránézve az egész különbség a kettő között. Pedig egy egész világ választja el őket egymástól. Most érzi csak igazán, hogy miért is született ő erre a világra. Most érzi — tudja, hogy ez a lelki vajadás tulajdonképpen az ő újjászületése. Eddig mintha be lett volna zárva szűk falak közé: most azonban szabad tér gyanánt áll előtte Isten szép világa, hol az ő mentő munkájának és ígehirdetésének legédesebb jutalma — a blünek bocsánata és a szentek öröksége, amelyet bőkezűen osztogat mindenfelé a zsidók, pogányok és keresztények között.

Igazság és józanság ígért hirdeti most is remek védőbeszédében Agrippa király s fényes udvara előtt. Büszke a bilincsekre, amelyeket visel, mint fogoly, mert ő így is *foglul* viszi az ő hallgatóit a Krisztusnak. Ebben áll az ő igazi szabadsága. A kérdőre vonás szava, amely annak idején szívébe markolt vala, régen elhallgatott s helyét elfoglalta a megértés és átszellemültség boldogító, édes érzete.

Pálfordulás! . . . Fordult egyet a világ övele. Nagyon fordult. De arra, amerre ő akarta. A Mester lelkének tengelye körül. Ebben áll az ő igazi boldogsága.

Magyar Testvéreim! — Vajjon a mi Hazánk s élő Nemzedékünk megérett-e már arra a gyökeres Pálfordulásra, amely visszaadja a Magyarat — az idegen bálványok szolgálatából — önmagának, hogy legyen ő is a halálból való feltámadásnak első zsongója? . . .

Szerkesztő

Lelki Unnió.

(John Wesley, 1703—1791.)

Keresztény annaszendegyházunkban sokféle és szédigató a vélemény, a szertartások is igen különbözők. Emiatt az egészet átölelő formai egységre gondolni se lehet. De mi akadálva van közöttünk az annyira óhajtott lelki unniónak? Ha nem is gondolkozhatunk mind egyféléképpen, miért ne forrhatnánk egybe a szeretetben? Ahány fej, annyi vélemény: de miért ne lehetnénk egyik szívünk-lelkünk áldozatos érzéseiben? Ezekben kétségen kívül mindannyian egyetértünk. És ez a földaloz. A többi mellékes. Egyesüljön tehát minden jó keresztény a lelki unió szent kötelekédén, s fenntartás nélkül támogassa egyik a másit a krisztusi élet megváltó hitében s mindenekere kiterjedő gondjaiban. . .

Isten őrizzen, hogy az én egyházam bevett szokásait másokra erőszakoljam, bár szentül megvagyok győződve, hogy az épp olyan egyszerű, mint az óshajdankorban az apostoli gyűllekezeteleké. De az én hitem nem lehet irányadó a többire nézve. Akivel tehát testvéri szeretetben egyesülni óhajtok, én attól sohasem kérdezem: tagja vagy-e az én egyháznak, az én gyűllekezetelemnek? Milyen egyházi környezetre törekszel? Milyen hivatali berenderkedést tartasz jóval Krisztus egyházában? Isten imádása közben ugyanazt az imát mondod-e, amit én mondok? Nem kérdezem, hogy az uriszentvacsora jegyeit olyan alakban és olyan értelemben veszed-e mint én? A szentkeresztség kiszolgáltatására nézve sincsen semmi kifogásom. Felnőttele, vagy csecsemőt keresztelsz, az nekem mindegy. Sőt az iránt se érdeklődöm, hogy vajjon te ezeket szükségesnek tartod-e az üdvösségre.

Mind ezeknek most hagyjunk békét. Alkalmatos időben — ha éppen szükség — majd ezekről is beszélhetünk.

Ebben a pillanatban csak egyetlen egy kérdés foglalkoztatja lelkemet: kérdelem ennél fogva, őszinte igaz-e a te szívednek indulatja irántam, mint ahogy őszinte és igaz az én szívem irántad? Ha igen, fogjunk kezét! Én nem kívánom, hogy elfogadd az én véleményemet. Ugyan mire való volna az? Viszont én se fogadom el a te véleményedet azon egyszerű oknál fogva, mert nem tehetem. Nem tehetek róla, hogy a nekem jutott világosságnál fogva így látok, így hallok és így gondolkozom.

Te is tartsd meg a te véleményedet, én is megtartom a magamét. Szorosan, szentül, elvitathatatlanul. Nem áll az ügy érdekében, hogy akár te átjössz hozzám, akár én menjek át tehozzád. Én nem kívánom, hogy te megtagadd apáid hi-

tét vagy, hogy kellőképpen ne becsüld a saját egyházad bevett szent szokásait. Tegyük félre te is, én is azt, ami szétválaszt. Csak arra gondoljunk ami egyesít. És így fogjunk kezét, egységesen mindörökké állott, szent egységben: lelki Unnióban.

P. b.

Család, nemzet, vallás*)

A létért folyó harc az élő világ uralkodó; minden életnyilvánulását és eljárását irányító elve. Ez nyilvánul meg úgy a növény- és állatvilágban, mint az emberek életében. Erre vezethető minden küzdés, de minden szöveterés is. Az emberiség-nél úgy, amint az ismeretek, a tudás s a művelődés növekedtek a társulás célszerűsége mind tudatosabbá lesz, kétségtelen előnye felismertetik, a szöveterés határozott szándékká válik. És az élő világában mindenütt egyaránt "és mindig a tökéletesebben szervezett csoporté a siker és a győzelem.

De feltétlenül áll e tény a kezdetleges emberre is. Az ember „a teremtés koronája“ társaitól elhagyatva, izoláltan tekintve, a mindenség leggyengébb, a leggyámolatlanabb teremtménye. Védelmi és támadó fegyverek híján, vadállatok, küllellenségek, majd az időjárás viszontagsága martalékkaként: egyrészt képtelen a szenvedések és nélkülözések elviselésére, másrészt egyedül alkalmatlan a kedvező körülmények kihasználására, s így csak tengődésre lenne kárhóztatva.

S a természet e gyenge, e törekeny teremtménye mégis a föld urává emelkedett.

Az eszköz, amelynek segítségével a természet ellenséges erőt legázta, s azokat szolgálatába hajtotta, az egyesülés, a társulás volt. Azokból a kezdetleges társas alakulatokból, amelyekhez hasonlók, úgy a növény mint az állatvilágban is tapasztalunk, (pl. pillangósokkal együtt élő baktériumok, az erdő fáit, a kulturnövények összesege, a hangya és a méh társadalma stb) s amelyek már itt is bámulatos eredményekhez vezettek, fejlődött ki az emberi társadalom, majd a modern kultúra, mely a mai civilizáció fényes hatásait eredményezte.

A társulás, a társadalmi élet az, mely az embert a szó igaz értelmében emberté teszi, amely őt minden élőlény fölé emeli, följogosítja őt egy külön rend (genus) a „homo sapiens“-kreatálására.

Hogy az ember már eleve társas lénynek teremtetett azt nem csak a vele született termé-

*) A budapesti Dávid Ferenc Egylet alakulásának 25 éves jubileumán felolvasta: Dr. Nyíredy Jenő egyet. tanár elnök.

szeti gyámoltalansága bizonyítja, de igazolja az emberiség egész története is.

— (Én azt hiszem, nem lesz érdektelen, ha ezen ünnepélyes órában foglalkozunk a társadalom kialakulásával és pedig azon cél szemelött tartásával, hogy végeredményképen megállapíthassuk jubiláns egyesületünk jövőbeli feladatát s a mi társadalmunkban kijelölendő célját. A budapesti Dávid Ferencz Egyesület eddigi működéséről majd nagytiszteletű Józán Miklós püspöki vikárius a. f. fog beszámolni s az egyesület történetének ismertetésében.)

A társadalmi egyesülés alapját a család képezi, melynek megalapítói a házasság útján összekapcsolt férj és feleség. A házasság célja a közös élet és az utódok felnevelése. Ezen egyesülésben nem csak fizikai, hanem lelki közösségnek is kell lennie. Csak ott, ahol a lelkek sajátos harmóniája, ahol a kölcsönös megbecsülés és őszinte szeretet, s nem csupán rideg anyagi érdekek kapcsolják össze a házasság feleket, csak ott beszélhetünk igazi házasságról. A házasság létrehozója a kölcsönös vonzódáson alapuló szerelem. Fentartója: a kölcsönös szeretet, a megbecsülés a tisztelet s egymás kölcsönös támogatása a közöscél elérésében. Ilyen érzelmek érvényesülése csupán egynejlőség és egyférjűség mellett fejlődhetnek ki, mert ezek az érzések fel nem oszthatók, szét nem darabolhatók bünhődés nélkül. A másik fentartója a házasságnak a férfi és a nő egyenjogúsága, hogy a házastársak a házasságban egyenlő értékűnek ismertessenek el, s egyik a másik felett uralkodni ne kívánjon. Ime a magva a társadalom alkotásának, midőn a két fél közös célra, együttélésre egyesült.

II A család. Minden családnak külön története van, amit később kifejtendők megértéséért különösen meg kell jegyeznünk

A gyermek születése a legfontosabb a család életében. Új, eddig ismeretlen feladatok, nehéz kötelezettségek támadnak ez által, melyeknek eleget tenni úgy az anya, mint az apa lefőbb igyekezte.

A piciny jószág, mely teljesen gyámoltalanul áll szemben a környezettel, mintha sejtené gyengeségét, hálás ragaszkodással simul az odaadó szülői kebelhez. Fejlődése szemmel látható. Lassan, lassan értelmi képességei is mind élénkebbé válnak. Mohón szívja magába a benyomásokat. Majd kezdi érteni a hozzá intézett beszédet, maga is gügyögni kezd s nemsokára értelmes szavak hagyják el ajkát és pedig az édesanya nevelés értelmű szavak.

Az apróság kísérleteket tesz a külvilág megismerésére, e tekintetben odaadó támogatást kap a szerető édesanyában, akinek összes figyelme, összes ténykedése, féltő gonddal feléje irányul, akinek élete, mint centrum körül, a gyermek körül mozog. Ekkor nyilvánul meg igazán az anyai szeretet a maga önfeláldozó nagyságában, amit a világon nem pótolhat semmi, s amelynek boldogító hatását mindnyájan érezzük a bölcsőtől a

sírig, s amelyből annyi szép emberi erény fakad.

Az apa szerepe az első nevelésben sokkal csekélyebb, mert őt a megélhetésért folytatott küzdés, s ebből eredő foglalkozása rendszeresen egész nap távoltartják, s ha este megérkezik, a gyermek vezetésének inkább csak örömeiben, mint terheiben részesül. De azért neki is részt kell venni gyermeke nevelésében. Csak ott, ahol a gyermek legelső lépésétől kezdve két vezetőre támaszkodhatik, csak ott, ahol az apa éppugy, mint az anya, összes törekvésüket, összes figyelmüket, szívük összes vonzalmát gyermekük lelkének, érzelmeinek fejlesztésére fordítják, csak ott növekedhetik a szellem éppoly egészségesen mint a test. Így alakulnak megfelelőleg a gyermek tehetségei, jelleme, erkölcsös egyénisége, s nyeri el azt a biztos alapot, amelyen egész jövője nyugszik. A nevelésben mértéket kell tartanunk. A majomszeretet, tulságos szigor egyformán megboszulják magukat.

A gyermek nevelésénél az irányítás az apa és az anya közös feladata. A fegyelmezés jórésben az apa kötelessége. Ezen ezért az anya a családi életben főképen a szeretet, az apa a tekintélytartás zsimbolumai.

A gyermek azután gyorsan növekedvén, iskolába kerül. Az erkölcsi nevelés jórésben a család feladata marad továbbra is, tehát úgy kell gyermekeinket nevelnünk, hogy az iskolában már megkezdődő kisértések ellen erkölcsi biztos menedéket találjon, s jellemszilárdságot vigyen magával az iskolába. Az iskola, azt mondhatni, az élet harcához szükséges eszközöket adja a fiatal embernek, de ezen eszközök becsületes felhasználásához a biztos alapot a szülői nevelésnek kell megadnia, ez az alap az iskolai nevelésben csak meg erősödhetik. Az iskolában az életeszközei között új kincseket gyűjt az ifju az ott keletkező baráti érzésben ott kezdi érezni a felebaráti szereteten felépülő egymásra utaltságot.

A gyermekek szárnyra bocsátásával, új fészkek keletkezésével, a régi család új korszaka kezdődik. A nyugalom, a jól megérdemelt pihenés korszaka, az öregség, melyben a vágyak, remények eltűnnek, s a célt, amely a külső életből hiányzik, már csak családban találja fel az ember. Érti, hogy itt még használhat. Hosszu, egy életen át szerzett tapasztalatai még javára szolgálhatnak azoknak, kiknek érdekében már eddig is működött.

Az ebből fakadó tisztelet, melylyel az öregek iránt viseltünk mindig vissza hat a családra. Kérdezem, ki ne örvendene, ha csak némileg is visszafizethetné édes anyjának vagy apjának azokat a szeretetteljes szolgálatokat, melyekkel őt gyermekkorában elhalmozták, ha széppé kellemessé tehetné azoknak végnapjait, akik neki annyi áldozatot hoztak. Ez az érzés növeli az önértéket, emeli a megelégedést, s azt a megnyugtató érzést kelti bennünk, hogy teljesítsük kötelességünket mikor szüleinkhez, öregszüleinkhez ragaszkodva, őket tiszteletadó szeretettel veszük körül.

A családban vetik meg a nevelés alapját, itt oltják be az egyesbe a szeretetet, melyen a

társadalom felépül.

A család tehát nem pusztán fajfentartó szervezet, hanem egyben a társadalom biztosító, előkészítő iskolája.

A hagyományt is elsősorban a család képviseli. Az első oktatás is a családtól származik. A család lelke az anya, ki ha nem teljesítheti kötelességét, széttörik a család. A szeretet, melyet a család körében tapasztalunk s mely elsősorban az édesanyából sugárzik ki, örökké feledhetetlen marad az előtt, akinek valaha is része volt benne. A családi tűzhely melege meglágyítja a szívünket, fogékonyra tesz mások szenvedéseire, lemondásra, önzetlenségre készítet. Azok, akik meg voltak fosztva a családi tűzhely melegétől, ridegek maradnak egész életükben, a szívükben maradt ürt kitölteni s szívüket érzővé tenni semmi sem képes.

A család, hogy fontos feladatának megfelelhessen, mindenik tagjának megszabja kötelességét s megállapítja működését.

A családban találja meg a nő igazi hivatását s azt kört, amelyben tevékenysége igazi boldogságot s valódi örömet teremt. A szellemi közösség fentartása s bizonyos lelki összhang létesítése képezi főfeladatát.

A férfi pihenést talál a külső világban folytatott harc után. Itt felejt el munkájának terhét, fáradságát s családi boldogságából szerez új erőt, kitartást a folyton megújuló küzdelemre.

Ide menekül az ifju is, ha csalódás érte, vigaszra, bátorításra szorul. Itt mindig tárt karokra talál s az egyszerű, de szeretetteljes örömek, melyet itt talál, gyakran megóvják őt a világ léha gyönyöreitől.

A fiatal leány itt találja meg hivatásának élő példáját s a szeretet soha nem lankadó buzgalomával sajátítja el a kedvességének és áldozatkészségének mindazon módját, melyre jövő életében annyira szüksége van s amelyet semmiféle könyvből megtanulni nem lehet.

Az öregkor is itt nyeri hosszú, fáradságos küzdelmeinek gyönyörét, amikor gyermekei, unokái boldogságában örömmel láthatja, hogy fáradozása nem volt meddő.

Nem kisfontosságú a család, mint a vallásos élet ápolója és fenntartója. Tudvalevő, hogy a kezdetleges vallás az ősök tisztelete. Már ez is bizonyítja, hogy a család a vallás forrása.

De szerepet játszik a család, mint gazdasági, jogi és politikai tényező is.

Ime a családi életben megtalálunk majdnem zőt, mely a mai társadalmi életet mozgatja és fentartja.

Mi sem természetesebb, mint az, hogy a vérben, nyelvükben és szokásaikban egy családok, mondjuk nemzetségek egymással szoros kapcsolatban alkották meg a különböző nemzeteket. Hogy ez így van, igazolják a különböző nemzetek ősmondái, amelyek mindenike a nemzet keletkezését, mind egy-egy ősapára, egy törzsre vezeti vissza. Mi magyarok és székelyek Hunor és Magyar két testvért ismerjük monda szerinti ősről.

A család feje, az apa iránti tiszteletből, sze-

retetből és megbecsülésből sarjadt ki a nagy családnak, a nemzetnek tisztelete, annak feje, — a fejedelem, a király iránt. De ezekből fakadt az Istenség imádása is.

Egy másik, a nemzet összes tagjait összefogó nagy és nemes érzés az anyaszeretetből fakadt. Édes anyánktól tanultunk beszélni. Az ő beszédjét anyanyelvünknek mondjuk. Mi egy családból származottak csakis ezen a nyelven megnyilatkozva értjük meg igazán egymást. S hogy mily édes csevegésű nyelv fülünknek, csak az érzi, csak az tudja igazán, aki elszakítva nemzetétől, idegenbe sodortatott, ahol az ő nyelvét nem értik meg.

A családi tűzhely, melynek lelke az édesanya, s a családi tűzhelyhez kapcsolódó édes emlékek boldogító érzések szülték a nemzetet átfogó még egy másik nagy érzésünket, a közös anya, a Haza iránti szeretetet.

Az anyanyelv, melyben él a nemzet, a Haza, melyen kívül nincsen számunkra hely, teljesen kizárják az internacionalizmust — legalább is abban az értelemben, amint azt ma magyarázni szokták.

Az egy nyelvet beszélő, egy hazát szerető, egy nagy család tagjait, a vérbeli testvéreket össze kell, hogy fűzze, össze kell, hogy tartsa a testvéri, jobban mondva a *fajl szeretet* is. E szereteti kapcsolatnak kell irányítania minden közös célkitűzésünket.

El nem vitathatólag vannak az ugyancsak közös őstől leszármazott emberiségnek a nemzetek érdekein felül álló közös kapcsolatait s megbecsülendő közös kincsei, aminek pl. a különböző tudományok és a vallás, melyek megnyilvánulásaikban lehetnek különbözők. De pl. a vallás is eredetére visszavezetve magában a fogalomban, az Istenségben egy, aki öröktől való, örökké levő, aki mindeneket teremtett s aki e világot fenntartja s bölcsen igazgatja.

De ime az e világot átfogó nagy tényezőkben már sokkal nagyobb a differenciálódás a felfogásokat illetőleg, mint a mégis egységesebb nemzeti felfogásban. A tudomány vívmányai az emberiség közös kincse ugyan, de ennek művelése inkább függ az egyéni képességtől, mint pl. a honpolgári kötelességek teljesítése. Minden népnek megvan az Istensége, de az Istenség imádásának formái, ime a keresztény hitben is mások. Innen vannak a különböző keresztény vallásu hitelekezetek.

Vallási felfogásokban egy és ugyanazon nemzetnek is lehetnek tagozódásai, de a hazaszeretetben, a testvéri együttérzésben nem szabad, hogy legyenek, mert akkor megszűnik a nemzet. Ez a helyesen felfogott hazaszeretet teszi kötelességünké, hogy elsősorban magyarok legyünk s azután keresztények. Ez teszi kötelességünké azt is, hogy egymás vallási felfogásával szemben, mint testvérek, tisztelettel viseltessünk s mindig azt keressük, ami egyesít, nem azt, ami szétválaszt. Hogy így áll a dolog s hogy ez másképpen nem is lehet, azt legjobban bizonyítja az a tény, hogy a lényegileg egy hitet valló világ katolikusainak,

valamint protestánsainak meg van a maga nemzeti autonóm szervezete, a magyar katolikus, a magyar protestáns és magyar unitárius egyházakban. Épp így van angol, francia, német katolikus egyház stb. is.

A vallásnak is minden tekintetben idomulnia kell a hívek lelkesítésihez, mert másképpen nem elégítheti ki azokat. Ma, amikor a különböző nemzetek nemzeti alapon szervezkednek, főkeretei megtartása mellett ehhez is kell alkalmazkodnia. Tehát a vallásnak is a nacionalizmust is kell szolgálnia.

S ha a keresztény anyaszentegyházak valamelyike magyar lehet, úgy az unitárius egyház igazán magyar, mert hiszen azt Erdélyben magyar ember alapította, s első sorban azon nép vallása lett, mely számarányához mérten a legkevesebb analfabétát számlált már akkor. Ez a nép a székelynép, mely magas kulturája folytán híressé vált hazaszeretetről, vitézségéről és vallási türelmeségéről, amelyet át tudott plántálni az erdélyi többi vallásfelekezeteire is, s a közös hazaszereteten úgy tudta egyesíteni az erdélyi keresztény egyházakat, hogy ott ma felekezeti kérdés nincsen, csak magyar kérdés. Ezt megbámulták s igen nagyra értékelik mindazok, akik az erdélyi viszonyokat tanulmányozták, s köztük a hatalmas, szabad Amerikai és Angol hitrokonaink.

E példából fakadó előnyök kötelességünké teszik, hogy a jövőben sem hagyjuk el e jól ki-
tiport utat, s magunkkal hozott erényeinket itt Budapesten és mindenütt e csonka hazában tovább terjesszük.

Eszközeink erre elsősorban templomaink, melyekben hitünkben ismételten meggyőződünk. Másodsorban Dávid Ferenc Egyesületünk, hol nemannyira a dogmát, nem kizárólag a vallásunk igéjét hirdetjük és tanuljuk, hanem helyet adunk a tudományok minden ágazatának hirdetésére, mert tudjuk, hogy azok szakavatott ajkáról elhangozva, lelekben tökéletesítenek, szent céljainkhoz, Istenhez és hazához közelebb visznek. Hiszen a múltban is örömmel láttuk egyháztársadalmi szószékünkön — ott, ahol ma én is állok — a különböző vallásfelekezetek több hivatott papját, a tudomány művelőit s az ezektől nyert megismerés váltotta ki mindnyajukból a kölcsönös megbecsülést a szeretetet és uszteletet. Mi a jövőben is Istenért és Hazáért s közös üdvünkért fogunk dolgozni. Érezzük tudjuk, hogy miénk a jövő.

Midőn megköszönöm mindenkinek, hogy jubileumi ünnepünkön megjelentek s annak díszet emelni segítettek, midőn jövő munkánkra Istenünk bőszes áldását kérem, a diszközgyűlésünket midőn megnyitom, kérem kedves testvéreimet, imádkozzuk el a magyar hiszekegyet közösen s könyörögve Istenünkhöz az integer Magyarországiért.

Hiszek egy Istenben. Hiszek egy Hazában.
Hiszek egy isteni örök igazságban. Hiszek Magyarországi feltámadásában.

Amen.

Mit köszön a nemzet az Unitárius Egyháznak?

Az Unitárius Egyház, ha lélekszámát vesszük a mai Magyarországi területén a legkisebb felekezetek közé tartozik. Ha azonban arról a szolgálatról van szó, mit az Unitárius Egyház a külföldi összeköttetései révén magyar nemzetnek hozott, akkor ezt a kis egyházat méltán, elfogultság nélkül állíthatjuk a legelső helyre. Ezt nemcsak mi, unitáriusok mondjuk, hanem elismerik mindazok, akik a kérdésben tisztán látnak és ítélnék, csak a közelmúltban is unitárius ember volt az (Smith Jeremiás) ki a kormánynak az ország gazdasági talpra állításához külföld jóindulatát biztosította. A nagy összeomlás után, amikor úgy éreztük, hogy a jó Istenen kívül már mindenki elhagyott és ellenségünk lett s nincsen senki, aki igazságunk és panaszunk szavát megértse, az Angol Unitárius Egyház volt az első, mely képviselőjét Dr. W. H. Drummond ur személyében, mint a jóakarát hírnökét, Erdélybe elküldötte. Az ő fáradhatatlan agitációjára indult be a többi Angol és Amerikai Unitárius és az unitáriusok ösztönzése más vallásfelekezeti missziók munkája is, melyek az erdélyi hittestvérek iránt a nyugati művelt nemzetekben az érdeklődést fölébresztették *Sidney Snow*, a boldog emlékü *Joel H METCALF*, *Louis C Cornish* és a többi nevek örökre be vannak írva az erdélyi magyarság szívébe. Őt világrész figyelmét fordította az Unitárius Egyház az erdélyi vallási kisebbségek nehéz helyzetére óriási munkával és pénzáldozattal. S ma is soha egyetlen alkalmat el nem mulaszt, ha arról lehet szó, hogy az erdélyi magyar egyházak helyzetén segíthet. Legutóbb Mária román királynő amerikai körútját használta fel erre a célra. Ép a királynő amerikai útjának idejére esett a PLYMOUTH és BAY vidéki unitárius egyházközségek évi konferenciája, melyet az idén BRAINTREE, MASS-ban tartottak meg. A konferencia az erdélyi vallási kisebbségek érdekében egy memorandumot szövegezett és nyújtott át Washingtonban a királynőnek, mely így szól:

„A PLYMOUTH és BAY konferencia, mely az Egyesült Államok legrégebb egyházközségeinek képviseletében BRAINTREE-ben okt. 27-én tartja évi rendes közgyűlését azzal a tiszteletteljes kéréssel fordul Románia királynőjéhez, hogy szíveskedjék *személyes befolyását* a román kormány kormányzata alatt élő vallási kisebbségek helyzetének enyhítésére felhasználni, katolikusok, protestánsok és zsidók érdekében egyaránt. Tudatában vagyunk annak, hogy ezeknek a szenvedő népeknek a helyzetén semmi se segíthetne inkább, mint az, ha a királyné személyes érdeklődését a maguk számára megnyerhetnék. Tisztelettel hozzuk tudomására *Öfelségének* azt, hogy az egész művelt világban a romániai kisebbségeknek nem kevesebb mint hatvan millió hitrokonára *figyeli nagy aggodalommal azt a bánásmódot, amelyben a romániai kisebbségek részesünek s*

egyben komolyan reméli, hogy jelenlegi keserves helyzetünk enyhítést fog nyerni. A konferencia ezt az égető ügyet tisztelettel és teljes komolysággal Öfelsége figyelmébe ajánlja.

Ugyancsak az Amerikai Unitárius Egyház, főképp Dr. Louis. C. Cornish ur kezdeményezésére az összes Egyesült Államok területén országos mozgalom indult meg az erdélyi magyar egyházak helyzetének orvoslására. Egy másik memorandum is készült, mely udvarias, de erélyes hangon kéri, követeli a királynőt, hogy minden erejét használja fel saját kormányánál az erdélyi magyar egyházak sérelmeinek sürgős orvoslására. Ezt a memorandumot nem kevesebb mint 100.000 ember írta alá: nagy nevű politikusok, bankárok, gyárosok, egyetemi professzorok, egyházfők, szóval olyan kiváló nagy férfiak, kik már az Egyesült Államok politikai, gazdasági, tudományos és egyházi életét irányítják. Az Unitárius Egyház által kezdeményezett memorandum aláírói közt ott szerepel Dr. CONNELL, az Egyesült Államok katolikus érsekének a neve is. Ez azért fontos dolog, mert mindezideig a külföldi katolikus főpapság nem volt kapható arra, hogy a protestánsokkal egyetértve befolyását az erdélyi magyar egyházak érdekében érvényesítse. Dr. CORNISH meggyőző érvei alatt Dr. CONNELL tette meg meg az első lépést ezen a téren. Ezzel Amerika egy olyan világra szóló példát statuált, melyet természetesen elsősorban a magyar társadalomnak kell megszívlelnie. Ha az erdélyi magyar egyházak érdeke a távoli amerikai népet az összes keresztény egyházak vezéreit, felekezeti különbség nélkül egyesíteni tudta, mennyivel inkább kellene, hogy az a magyar felekezeteket egyesítse, melyeket legközvetlenebbül is legérzékenyebben érint ez a a kérdés.

A kis Unitárius Egyház a társadalmi és felekezeti erőknél közös nagy célok érdekében való egyesítése terén világra szóló hivatást teljesítet mindig és teljesít ma is minden államban. Erre mindig és mindenütt önérettel hivatkozhatunk. Ne csüggyesszen tehát az a körülmény, hogy itt a Globusnak ezen a részen számbelileg csak kevesen vagyunk. Nem az a kérdés, hanem az, hogy mikép végezzük azt a feladatot mit Isten nemzetünk és az egész emberiség boldogítása érdekében mi reánk bízott.

Dr. Csiki Gábor.

Országos gyűjtés.

(VII. közlemény.)

A nyugtázást a beérkezés sorrendjében. hálás köszönetünk mellett folytatjuk Minden egyes összeg a gyűjtőív végösszegét jelenti, mert arra — sajnos — helyünk nincs, hogy valamennyi adakozó nevét külön-külön közöljük.

232., Sámy Sándor (Budapest)	140.000
233., dr. Lőrincz Dénes „	260.000
234., Szotyori Dániel „	1.000.000
235., dr. Májay Rezső (Kaposvár)	1.000.000
236., Bodóczy Gábor (Budapest)	823.000
237., Barabás Áron „	550.000
238. özv. Deák Áronné „	500.000
239. dr. Bernády József „	413.000
240. dr. Konecz János (Csepel)	360.000

241. Petrik Sándor (Budapest)	305.000
242. Dimény Mózes „	250.000
243. Ilkey Elek „	225.000
244. Demetrovics Zsigmond (Kispest)	182.000
245. dr. Barabásy István (Budapest)	150.000
246. dr. Szentgyörgyi Gyula	135.000
247. dr. Gál Jenő	100.000
248. Kisgyörgy Sándor	100.000
249. dr. Rédiger Zoltán (Szolnok)	100.000
250. Páll Mária (Budapest)	90.000
251. dr. Kemény Gábor	75.000
252. Létay Gyula	70.000
253. dr. Pálffy József (Hódmezővh.)	60.000
254. Máté György (Budapest)	55.000
255. Zágonyi Antalné (Mezőhegyes)	50.000
256. dr. Darkó Béla (Ujpest)	25.000

I. — VII. közlemény együtt: 68,091.466

Ez az összeg egyezik a Postatakarékpénztár 1295. évi 3. számú számlakivonatával. Teljes tisztelettel

az Egyházközség Gondnoksága.

HIREK

Telefonszámunk: Lipót 974—24

Istentiszteletek a fővárosban és a környéken Minden vasárnap d. e. 11 órakor az V. **Koháry-utcai** templomban. Minden hó második vasárnapján d. u. 4 órakor a VIII. **Csobánc-utcai** elemi iskolában. Minden hó **utolsó vasárnapján** d. e. 11 órakor **Pestszentlőrincen** az állami telepen a polgári iskolában.

Esketést, keresztelést, temetést egy nappal előbb kell bejelenteni. Ezt saját érdekében mindenki tartsa szem előtt. Hivatalos órák: délelőtt 9—12-ig, délután 3—5-ig.

Nőszövetségünk minden hó **második** csütörtökén délután 5 órakor tartja üléseit a lelkeszi hivatalban, ugyanakkor bibliamagyarozat.

Rendőreink részére külön Istentiszteletet tartunk minden hó **harmadik** csütörtökén este 6 órakor.

Lakásváltoztatás esetén egy levelezőlapon kérünk értesítést az új címről, hogy lapunkat pontosan kézbesíthessük.

Mindenkit kérünk, aki póstautalványon, vagy csekk lapon pénzt küld a budapesti lelkeszi hivatal címére, hogy az utalványnak vagy csekknek magán közleményekre szolgáló helyén **írja meg világosan azt, hogy adóra, újságra, a David Ferencz Egylet Közművelődési Szakosztályának (Patronage), Az Ifjusági Dávid Ferencz Egyletnek céljára, vagy valami egyéb célra kívánja elkönyveltetni.**

A budapesti lelkeszi hivatalban a pénztár kezelését 1927. január hó 1-től Gál Miklós nyugalmazott lelkesz vette át és hivatalos órákat tart mindennap d. e. 9—12-ig és d. u. 2—4-ig.

Eljegyzés. Dr. Péterffy Margit orvosnőt, özv. Péterffy Lajosné leányát eljegyezte dr. Szinto János miniszteri titkár. Gratulálunk s az ifjak boldogságában örömet kívánunk a szülőknek is.

Február 6-án (vasárnap) Pécssett újra Istentisztelet lesz. Ide most is Józán Miklós püspöki vikárius utazik, hogy az Istentisztelet keretében úrvacsorát is osszon, a pécsi unitáriusoknak. Az Istentisztelet helye most is a ref. templom, ideje pedig d. e. 11 óra lesz.

Szegedre február 13-án dr. Csiki Gábor megy Istentiszteletre. Szeged környéki hiveinket is meghívjuk erre az alkalomra.

Konfirmáció Március első vasárnapján (6. án) d. u. 4 órakor kezdődik a konfirmációi oktatás. Jelentkezni már most lehet. Minden 14. életévét betöltött fiú és leány jelentkezék idejében, hogy ki ne maradjon a sorból a késői jelentkezés miatt.

Január 29-én nyitja meg a kormányzó ur ünnepélyes keretek között a decemberben választott új országgyűlés és az újonnan alkotott főrendiház együttes ülését. Egyházunkat a törvény alapján a főrendiházban Józán Miklós püspöki vikárius képviseli.

Ha egy családban betegség, vagy egyéb baj támad, ha valamely család tagja kórházi ápolás alá kerül, hozzátartozói levélben vagy telefonon értesítsék a lelkeszi hivatalt erről, hogy amennyire erőnktől telik, enyhítsük testi-lelki fájdalmát, szenvedő testvérünknek.

Angol társalgás január 28-án, (pénteken) este 6—7-ig a lelkeszi hivatalban.

Iskolások karácsonya. Derü, jókedv és mosolygás hullámzott végig a termen, 350 gyermek arcán, ajkán és szemében a karácsonyfa ünnepén. Mintha az Álom-angyal repült volna el az »apró emberkék» és a nagy »gyermekek» feje fölött, hogy mielőtt eljön az este, mielőtt karjaiba venné, a lehajló, álomba merült fejcskéket, hegedüljön énekeljen nekik, megnevetesse a szomorú arcokat, s mosolyogva fektesse a fehér párnára. — Nevettek, mint a hegyi patak éneke, vagy komoly nézéssel, halgatták társaik és társnőik versecskéit, énekét hegedü és zongora játékát. Kuti Tamás, Derzsi Jóska, a kis árva Kreiner Amália szavaltak, az énekkar két énekkel szerepelt, gyönyörű négykezest játszottak zongorán a Schey testvérek s egy sikerült zeneszámot a Gábor — Irsay trió adott elő. De azt hiszem a legmélyebben a három Kisgyörgy testvér cserkész tréfái vésődtek be a gyermekek emlékezetébe és szeretetébe. A köszörüs és egyéb mókái megnevetették a kicsinyek seregét, de ennek nyomában, a szülők jóízű nevetését is hallani lehetett. Az ünnepély elején Buzogány Anna a Nőszövetség elnöke szavakban is kifejezte az Unitárius Nőszövetség szeretetét, amellyel a gyermekekre gondol s ez a szeretet az ünnepély végével valósággá is vált. Kézzelel foghatóan, azokban az ajándéksomagokban, amelyekkel minden kis vendéget megajándékoztak. Ez az ajándéksomag pedig azokról is beszél, akik karácsony ünnepén a magukéból s abból amit a jó Isten nekik adott, adni tudtak másnak is. Hogy nevük s jótettük a szeretet gyakorlására buzdítson mindenkit, aki ezt az ujságot olvassa, közölni fogjuk az ajándékozók nevét tolmácsolva ezután is nekik a Nőszövetség és 350

unitárius gyermek háláját, köszönetét: Dánielné Lengyel Laura, Fürst Ödonné, Török Kálmánné, Mihalovits Lászlóné, Schey Ernóné, Antonya Jánosné, Dimény Mózesné, Polgár Lipótné, Pausperli Károlyné Józán Miklósné, Jordán Viktorné, Bozóky Emilné, Gáthy Fülöpné, Förster Lajosné, Deák Farkasné, Fábry Edéné, özv. Szinte Gáborné, Dr. Ürmössy Gyula, Simonyi Sándorné, Ujvári László Lőrinczy Irén. A TEBE. 2 millió, az Unitárius Egyház 1 és a Missió-Ház egy millió korona. Gábor Antalné, Irsay Ervinne, Biró Lipótné, Dr. Héderváry Lehelné, Klein Géza, Dr. Mahler Sándor, Buzogány Elekné, Dr. Barabás József, Szabó Sándorné Kovács Ferencné, Békeffyné, Szathmáry Elek és Beke Mózes. Isten áldása és szeretete legyen rajtuk és fáradhatatlan minden áldozó Nőszövetségünk minden egyes tagján.

bácsi

Debrecenben december 19-én népes gyülekezet előtt hirdette az ígét Józán Miklós püspöki vikárius, ahol hiveinknek a közeledő ünnepekre való tekintettel úrvacsorát is osztott. Hiveink közül 34-en vettek ott úrvacsorát. — Itt adjuk hírül, Debreczen környéki hiveinknek, hogy a **debreceni Leányegyház Gondnoki Hivatala: Hatvan-u. 24. szám alatt van.**

Karácsonyi ünnepünkön mindkét alkalommal zsufolt templomban hirdettük az ígét. A két ünnepnapon ötszázán vettek úrvacsorát, a kenyeret és bort is, ez alkalommal Józán Miklósné főtiszteletű asszony adta. Köszönjük, Isten áldása legyen rajta és jóságán.

Pestszentlőrincen az idej karácsonykor volt az első úrvacsora osztás. Dr. Csiki Gábor misziós lelkesz osztotta ki igen népes gyülekezetnek.

Az Ifjuság hireiről alább adunk tudósítást. Itt csak arról a mozgalomról számolunk be, amely dec. első vasárnapján indult meg. Ezen a napon a templomozás után az egyetemi és főiskolai hallgatók és az egyházközség illetve a Missió-Ház lelkeszei együttes megbeszélést tartottak a templomban. Ezen a napon határozták el közösen, hogy minden hó első vasárnapját az ifjuság ünnepnapjává teszik. Istentisztelet után össze ülnek s valami erkölcsi, vallási vagy lélektani kérdéssről cserélik ki nézeteiket. Ilyenkor tárgyalják az egyesek anyagi ügyeit bajait is. — Ha a mozgalom olyan komoly és olyan emelkedett szellemű tárgyalásokban folytatódik mint az első esetben volt, — akkor ennek testi-lelki hasznát látja az Ifjuság s az egyház is.

Aranyosrákosi Létay Árpád. Még a múlt évben élete virágjában esett áldozatul embertársai gondatlanságának s ezért kétszeresen fájdalmas korai halála. Hü volt egyházához s hazájához rendíthetetlenül, hiszen erdélyi pap családból származott. Régen kijött a bércei hazából, mert mérnöki tanulmányai Budapestre szolgáltatták s azután a Máv-nál nyervén alkalmazást, többnyire Budapesten működött, csak vagy 2 év óta került Szombathelyre fűtőházi főnöknek. Budapesti egyházközségünknek presbytere volt s korai elmulását árván maradt kisfián és feleségén kívül kiterjedt rokonság siratja, számos jóbarátja pedig emlékét kegyelettel őrzi.

Dévaványán karácsony első és második ünnepnapján urvacsorát osztott és Istentiszteletet tartott Benke Gyula turkevei polg. isk. tanár, aki azelőtt Dévaványai iskolánk tanítója volt. Az ottani hívek felkérésére és a püspöki vikárius meghatalmazásával, minden hó utolsó vasárnapján rendes Istentiszteletet tart Dévaványán élő unitáriusoknak.

Esküvő. Dr. Réinger Zoltán m. kir. áll. rendőrkapitány (unitárius) és Marek Anna Zsófia urhölgy (evangélikus) január 4-én délelőtt tartották esküvőjüket Koháry-utcai templomunkban. Előkelő közönség és nagyszámu rokonság töltötte meg a templomot. A szertartáshoz az egyházi zenét a rendőrség zenekara szolgáltatta. Az esküvő rendkívüliségéhez hozzájárult az a körülmény, hogy az esketési szertartást dr. Raffay Sándor ev. püspök és Józán Miklós püspöki vikárius végezte. Mint egymást szerető megértő testvérek, úgy állott a két egyház püspöke az Ur asztalánál, megosztva az Igehirdetés munkáját. Az igazi kereszténység szimbolumai voltak, mutatva a jövőnek a protestáns testvériséget. Az ifjú pár boldogságának öröme mellett, ez is nagy örömünk marad.

Az új Országgyűlés az új Főrendiház megnyitása alkalmával január hó 30-án Koháry utcai templomunkban ünnepi Istentiszteletet tartunk. Ez alkalommal Józán Miklós vikárius prédikál.

Legszebb újévi ajándék: dr. Csiki Gábor könyve: „Hiszek egy Istenben”. Füzve 3.20, kötve 4 P.

A Magy. Kir. Egyetemi nyomda 1927-ben ünnepeli alapításának 350 éves évfordulóját — menyhez, mint a szárnyasbetű barátai őszinte szívből gratulálunk.

A Dávid Ferenc Egylet, rendes szokásától eltérően ebben a hónapban nem az első pénteken, hanem január 12-én, szerdán este 6 órakor tartja vallásos estélyét a templomban. A változás oka az, hogy hírneves vendégünk érkezik Hollandiából L. J. van Holk ur személyében, aki ittletét felhasználja arra is, hogy nekünk kedveskedjék. A január 12-iki estélyen ő lesz az előadó. Angol nyelven tart előadást *a hollandiai modern vallásos hitről*. Az előadást dr. Csiki Gábor fogja tolmácsolni. Vendégünk igen népszerű és komoly tudós nemcsak a maga hazájában s épen ezért felhívjuk olvasóink érdeklődését erre az előadásra. A Dávid Ferenc Egylet választmánya ezen a napon és minden ezutáni vallásos estély előtt 5—6-ig ülést fog tartani a lelkészi hivatalban. Épen ezért most közétesszük a választmányi tagok névsorát: Biró Lajosné, dr. Csiki Gáborné, özv. Derzsi Károlyné, Dimény Mózesné, Józán Miklósné, Hegyi Gyuláné, dr. Mihálovits Lászlóné, Szokolay Béláné, Török Kálmánné, dr. Ürmössy Gyuláné, Perczel Flóra, Polgár Lipót, Antonya János, Borbély Albert, Botár János, Dimény Mózes, Gothárd Zsigmond, László János, László Gyula, dr. Kemény Gábor, dr. Nyiredy Géza, dr. Zsakó Gyula, dr. Ürmössy Gyula, Lőrincz Dénes. A februári estélyt 11-én (pénteken) este 6 órakor tartjuk meg. Februárban

Gál Miklós olvas fel: *Epizódok Jézus életéből* modern megvilágításban címen. Minden alkalommal fűtjük a templomot is. Estély után pedig társasvacsora az Alkotmány-utcai Magyar-Világ étteremben.

Halottaink: vadadi szül. **Kis Zsuzsánna** 42 éves korában, csehétfalvi szül. **Keresztély Izsák** 64 éves korában, kabátfalvi szül. **Prohászka Lajosné,** Molnár Regina 47 éves korában, Székelymussnai szül. **Dénes Dániel** 46 éves korában Budapesten meghalt. Legyen emléküik áldott szeretteik szívében.

Erdélyből is szomorú hirt hoz a posta. **Ajtay János** homoród almási lelkész meghalt. Nagy családjá s szerető ekklezsiája siratja benne kedves papját, testi lelki atyját. Mi is velük siratjuk és gyászoljuk.

Ifjusági Híradó

A Dávid Ferenc Ifjusági Egyesület kicsiny de törekvő serege gyűlt össze december 23-án d. u. megünnepelni a legszentebb ünnepet a karácsonyt, a templomban, ahol a szép számmal megjelent érdeklődők lélekemelő ünnepélynek voltak részesei.

Józán Miklós püspöki vikárius lélekemelő imája, Senkoly István hegedűművész értékes szöloja, Szokolayné Tompa Márta mély érzéssel előadott szavalata után meggyultak a Pándy Kálmánné és Özv. Fábry Edéné úrasszonyok által adományozott és szépen feldiszipített karácsonyfán a picinyke gertyák, mialatt Dr. Barzu Liviusz hármónium ábrán tót játszott igaz művészettel, végül Dr. Csiky Gábor missió lelkész lelkes beszéddel zárta be a nívós ünnepélyt.

Ünnepély után az ifjuságot gazdagon terített asztal várta a lelkészi irodában, hol a szeretett uzsonna után Hosszu Kálmán ifjusági elnök kiosztotta a gondosan becsomagolt karácsonyi ajándékokat, melyekben a szükséghez képest pénz, ruhanemű, ennivaló és Dr. Csiky Gábor missio lelkésznek „Hiszek egy Istenben” című könyve volt.

Az ajándékok összegyűjtéséért és az egész ünnepélyért Pándy Kálmánné Óméltóságát és özv. Fábry Edéné ónagyságát illeti hála és köszönet, kik fáradságot nem kimélve tették lehetővé, hogy az a negyven Erdélyből ideszakadt, a családi tűzhely melegét nélkülöző ifju, ha csak egy pár pillanatra is boldognak érezze magát.

Tea-délután.

A Dávid Ferenc Ifjusági Egyesület folyó hó 16-án vasárnap délután 6 órai kezdettel műsoros teadélután rendez IX. Ferenc körut 29 sz. alatt a „Vízcepp Társaság” helyiségében.

A régi teadélutánok kedves családias levegőjének felújítása mellett a 16-án rendezendő teadélután előismerkedési estje lesz a február 19-én, ugyancsak az ifjuság által rendezendő Táncestélynek, melyett a „Lloyd” palota nagytermében V. Mária Valéria u. 12. tartanak.

Műsor után tánc éjfélig. Meghívó és felvilágosítás Hosszu Kálmán egyesületi elnöknel szerez-

hetők be naponta 3—5 óra közt a lelkeszi irodában V. Koháry-u. 4. II. em. Telefon: Lipót 974—24.

Az ifjúság megmozdulása nagy értéket jelen az egyház életében, miért is megérdemli ugy az Egyház, mint az unitárius közönség legmesszebbmenő támogatását.

Táncestély.

A Dávid Ferenc Ifjúsági Egyesület 1927 évi február hó 19-én a „Lloyd“ palota nagytermében V. Mária Valéria-u. 12 I. em. Ferenc József püspök ur öméltósága fővédnöksége, a Budapesten és a Csonka Magyarország területén élő az ifjúság és egyház iránt érdeklődő vezető férfiak védnöksége alatt *táncestélyt* rendez.

Az estély, melynek sikere érdekében a rendezőség buzgón fáradozik a már felkért védnökök válaszából és a közönség érdeklődéséből ítélve, nem csak a nyomorban, a hihetetlen nélkülözések közt élő tanuló ifjúságot fogja anyagilag igen jelentős összeggel felsegíteni, hanem találkozója lesz a Csonka-Magyarország területén élő összes unitárius családoknak.

Felvilágosítás nyerhető és meghívó igénylés bejelenthető minden szerdán és pénteken d. u. 6 és 7 óra közt a lelkeszi irodában V. Koháry-u. 4. II. em. Telefon: Lipót 974—24 a „Vigalmi Bizottságnál“.

Kérés.

Az ifjúság vezetősége tisztelettel kéri mindazon urakat, kikhez a védnökség elvállalása érdekében levelet intézett, hogy a rendezés megkönnyítése és az esetleges félreértések elkerülése végett, szives válaszukat mielőbb megküldeni kegyeskedjenek.

Dani-bá' est.

A „Hargitaváraljai Jelképes Székely-község“ 1927. február hó 4-én pénteken d. u. fél 6 órai kezdettel a „Zeneművészeti Főiskola“ nagytermében (Király-u.) a közkedvelt *Dani-bá'* megrongált egészségének helyreállítása céljából hangversennyel egybekötött „*Dani-bá'*“ *estet* rendez, melyen a m. kir. Operaház és a Nemzeti Színház több kiváló művésze fog közreműködni.

E szerény székely fiu, kit Dani-bá' néven ismer a közönség, nem más mint dr. Hosszu Zoltán a Nemzeti Színház tagja, kit nem régen a színésziskola elvégzése után tehetségének felismerésével az ország első színházához szerződtek.

Két nagy halott.

Két nagy halottja van ismét az Amerikai Unitárius Egyháznak, akikről illő, hogy mi is kegyelettel és hálával emlékezzünk meg. Az egyik dr. Paul R. FROTHINGHAM lelkes, CHANNING-nek az amerikaiak hallhatatlan Dávid Ferencének egyik legméltóbb szellemi örököse. Bostonban az Unitárius Rómában, hol csaknem minden utcában és téren hirdeti egy-egy templom az egy Isten dicsőségét, annak a templomnak volt dr. FROTHINGHAM több mint 25 éven át lelkesze, mely magától a

világhírű reformátortól CHANNING-től vette szent hagyományait. Ajkáról a szent igéket hallgatni több mint 25 éven át azoknak a Jenkiknek a társadalma járt, kiknek elődei annak idején az Amerikai Egyesült Államok alpját lerakták s akik mint méltó unokák ma is erősen tartják kezüket a nemzet gazdasági és szellemi kulturájának kormánykerekén. Hatalmas szellemi ereje nem maradt csupán egyháza keretei között. Vezérszerepre emelte a város és az egész nemzet kulturális életében. Igehirdetője és igazgatósági tagja volt hosszú éveken át a HARVARD egyetemnek, melyet népszerű nyelven a nemzet agyának hív a köztudat, mert mint idegszálak az agyból innen ered és innen ágazik szét az ország egész területére az a kultúra, mely az Egyesült Államokat világhatalommá erősítette. Legtalálhatóbban azt mondhatnók róla, hogy született amerikai mágnás a szó tiszta értelmében. Elődei annak a kis, „Majusi-virág“ nevű hajónak voltak utasai, amelyet 1620-ban egy kis társasággal az Atlanti Tenger hullámai hat hónapi viszontagság után Amerika sziklás partjára dobott. Ezzel kezdődött a honalapítás, melyben dr. FROTHINGHAM elődei szorgalmatoskodtak nagy buzgósággal.

A mi szempontunkból azonban mindennél nagyobb értéket képvisel az a szeretet, melyet szívében a magyar unitárius egyházat s általában a magyar nemzeti kérdéssel szemben érzett s amely őt Amerikában valóban a magyar igazság apostolává avatta.

A másik nagy halott a nálunk is szeretve ismert Mrs C. E. St. John-nének 88 éves édesanyja. Azok közül az asszonyok közül való volt ő, akik még gyermekeiket is megtanították magyar testvéreikért imádkozni. Még nyolcvannyolc éves korában is féltő szeretettel gondolt mindig, különösen ezekben a mostoha időkben, magyar unitárius testvéreire s az Amerikai Unitárius Asszonyok Nemzeti Szövetségében, melynek halála napjáig, diszelnöke és munkás tagja volt, a magyar barátságának volt mindig lelkes szószólója. Azok a szeretet adományok, melyek különösen az összevmlás után jöttek Budapestre a magyar nyomor enyhítésére és azok is, amelyek az utóbbi időben a Missio Ház révén érkeztek főképp az egyetemi ifjúság és más szegények megsegítésére, az ő jóságos szívére mutatnak, arra a szívre, mely leányát Mrs C. E. St-Johnt, ki az adományokat küldi, másokért is élni és szeretni tanította.

Mind a két nagy halott emlékét hálával és kegyelettel őrizzük mi is. Ószinte szívvel osztozunk azoknak gyászában, kik elvesztésüket fájlatják. S kérjük a jó Istent, hogy adjon az elköltözötteknek csendes pihenést és menyei üdvösséget, — a vesztéseknek pedig szívbeli vigasztalást.

Korchma és Czirmay

zongora-, pianinó- és harmónium
készítők

BUDAPEST, VII., DOB-U. 94-96.
(Magyar Színház közelében.)

Készítünk: A legmagasabb igényeknek megfelelő új zongorákat, pianinókat és harmóniumokat a legprecízebb és legmodernebb kivitelben. — Zongorák átalakítását, telje kijavítását, bőrzését, fényezését és hangolását vállalják jótállás mellett.

Ezüstéremmel kitüntetve.

Prém János szabómester

hitrokonoknak a napi árnál olcsóbban vállal bármiféle ruhavarrást, fordítást, tisztítást stb.

Lakása: Budapest, VIII., Vig-utca 33. sz.

Két-, három- és négynyüstös
székely házi szőttes
asztalkendők, törülközők, konyharuhák
stb. megrendelhetők:

Deák Miklós

hitrokonunknál

Lakása: II. KER., TÖLGYFA-UTCA 14

BIRTALAN LAJOS

kárpitos és diszitő

BUDAPEST, VII., AKÁCZFA-UTCA 58.

vállal angol bőr-, szalon- és függönydiszítéseket továbbá szabadon álló ottomán ebédlő-diványok rugganyos ágybetétek, matracok, ablakrolók készítését és autók párnázását a legjutányosabb áron. Vidékiek soronkívül pontosan kiszolgáltatnak. Szőnyegek, függönyök megóvását és molytalanítását vállalom.

BERDE LAJOS

cipészüzlete

Budapest. II. Batthyány-utca 48. szám.

Férfi- és női cipőt mérték után készítik. Javítását is vállalok. Mérsékelt árak. Hó és sárcipők szakszerű javítását vállalom.

„STUDIUM“

KÖNYVESBOLT

Budapest, IV., Múzeum-körút 21. szám.

Telefon: Nagyrészt erdélyiekből Telefon
186—87. alakult új vállalat 186—87

Szakt munkák, szépirodalmi, egyházi és egyetemi tankönyvek raktára. Beszerez és szállít minden kapható külföldi és belföldi könyvet és folyóiratot. Vidéki megrendeléseket gyorsan és gondosan elintézik.

Kitüntetve 1903-ban és 1925-ben.

FÜRSZT ANTAL

divat és orthopéd cipész

Budapest, X. Százados-ut 21 szám.

Javításokat pontosan készítik. Levélhívásra azonnal jövök. Hitrokonoknak jutányos ár.

Rigó Ferenc

szobafestő és mázolómester

Hitrokonoknak a napi árnál olcsóbban vállal úgy szobafestést mint mázolást.

Levelező-lap hívásra azonnal jövök.

PESTERZSÉBET, JÁNOS-UTCA 66. SZÁM.

Kádakat

Puttonyokat

Boredényeket

Mezőgazdasági
szerszámokat

Tragacsokat

Kocsirészeket

készítünk

Budapest, V., Kálmán-u. 21. Telefon: 5-34.